روژه

د رحمت، برکت او مغفرت میاشت

لیکنه :
سید محبوب شاه ساجد

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

پېژندنه :

- د کتاب نوم : روژه د رحمت، برکتاو مغفرت میاشت
- مؤلف :مولوي سيد محبوب شاه (ساجد)
- خپرندوی :صداقت خپرندويه ټولنه/کندهار
- ډيزاين : محمد عمر
- کمپوزر : اسد الله ارماني
- چاپکال : ۱۳۹۰ش–۱۴۳۲ق
- چاپشمېر : ۲۰۰۰ ټوکه

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

روژه د رحمت، برکت او مغفرت میاشت

ټوله ستاینه هغه پروردګار لره ده، چي د بشریت د نېکمرغۍ لپاره یې د کال په اوږدو کي پر مسلمانانو یوه داسي مبارکه میاشت لورولې ده چي هغه په مادي او روحي لحاظ د ګټو او اجرونو او په جسمي او رواني لحاظ له الهي حکمتونو څخه ډکه ده.

هغه د بډای او مسکین، پادشاه او ګدا لپاره د مساوات میاشت ده، هغه د پرش ورځنی اسلامي کورس دی. چي د روغتیا پالني تر څنګ د اجتماعي تعاون، هم آهنګۍ او همدردۍ عملي درسونه ښیي، هغه د نوافلو، عباداتو، صیام او قیام او عالي اخلاقي روزني تریتګاه ده او درود او سلام دي وي د الله تعالی پر هغه غوره او ګران محبوب رحمة اللعالمین ﷺ چا چي تر دغه میاشت مخکي به یې لا متې ور ونغښتې او د عبادتونو تر څنګ به یې د سخا دسترخوان د غریبو او بېوزلو انسانانو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوشحاله کولو لپاره وغوړوی او د سخا درجه به يې د نورکال په پرتله په همدغه مياشت کي نهايي نقطې ته لوړېدله، او د هغه پر ټولو ملګرو او پلويانو چا چي د دين د خپرولو په لاره کي يې له هيڅ ډول قربانۍ څخه سر نه دی غړولی او پر هغه چا چي د قيامت تر ورځې د هغوی پر تګلاره روان وي او پر موږ ګنهګارانو چي د رسول الله ﷺ غوره امت ته مو نسبت کيږي. آمين

اما بعد !

د روژې مبارکه مياشت د عادت سره سمه هر کال د مسلمانانو مېلمنه کيږي، موږ د سر په سترګو وينو، چي ډېر ورونه د دې مياشتي له راتګ څخه مخکي له دنيا څخه رخصت سي، د اعمالو سلسله يې قطع سي او قسمت يې نه وي چي د ژونديو انسانانو سره يو ځای د همدغه مېلمنې مياشتي هر کلی وکړي او د هغې له فيوضاتو څخه ګټه واخلي، خو نېکمرغه هغه څوک دی، چي دا مياشت وربانديې راغله او د هغې د هر کلي لپاره يې پخوا تياری نيولی وي، مخکي يې په فلسفه ځان پوهولی وي او په مطلوب شکل دا مبارکه مېلمنه مياشت وپالي او له برکتونو او له هري لحظې څخه يې ډېره ګټه واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو مسلمانانو !

مخکي تر دې چي دا مبارکه میاشت را ورسیږي، راځئ چي په بشپړه امانتداري او رښتینولي له ځانه سره ځیني پوښتني مطرح کړو، تر څو دا میاشت بې له خالصي توبې، طاعت او عبادت څخه زموږ د لاسه ولاړه نه سي او د هغې قیمتي شیبې وړیا ضایع نه سي. خدای ﷻ خبر چي بل کال به موږ او دغه د برکت، مغفرت (بخښني) او رحمت میاشت سره مخ سو او که نه.

آیا موږ په همدغه مبارکه میاشت کي د توبې ایستلو عزم کړی دی؟ آیا له ګناهونو او منکراتو څخه مو د لاس د اخیستلو او د کایناتو د لوی پروردګار سره د نیکو اعمالو د سرته رسولو او د یوې نوي صفحې د پرانیستلو اراده کړې ده؟

آیا موږ د دې مبارکي میاشتي د ورځني عبادت لپاره یو منظم تقسیم اوقات برابر کړی دی، چي د هغه له مخي د همدغه مبارک موسم د شپو او ورځو هر کلی وکړو؟

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که موږ ربښتیا هم پر تېر وخت پښېمانه یو، چي هسي مو له لاسه ووت او په راتلونکي کي د ګناهونو او شرعي مخالفتونو د پرېښودلو هوډ مو کړی وي نو ربښتیا هم چي موږ د ژوندانه په ارزښت پوه سوي یو او نور به خپله آینده رغوو، په همدې شکل به موږ له معنوي سکون او د الله تعالی ﷻ له نعمتونو څخه لذت واخلو او که مو همدا موسم هم تش د تېر په شان له لاسه ووت نو په دې باید وپوهېږو، چي خپل عمر مو ضایع کړ او نېکمرغي مو په برخه نه سوه.

امام ابن الجوزي رحمه الله فرمايي:

انسان ته په کار ده، چي د خپل وخت عزت او قدر وپېژني او یوه شېبه هم د الله تعالی د رضاء د لاس ته راوړلو څخه پرته په بل څه کي ضایع نه کړي او یو تر بل غوره او نېک کارونه او نیکي خبري ځان ته خپلي کړي او تل یې د خیر د کارونو داسي پوخ نیت کړی وي چي کله هم پکښي سستي او ستومانې محسوس نه کړي.

له عامر بن قیس رحمه الله څخه نقل سوی دی، چي یو چا ورته وویل: خبري راسره وکړه، هغه په جواب کي ورته وویل: د یو څو شېبو لپاره لمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیسه زه به خبري د رسره وکړم.

رښتیا هم چي عمر ډېر په چټکي روان دی.

هغه څوک چي دنیوي کاروبار او تجارت کوي یوه شېبه هم د یوه ډېر نژدې ملګري لپاره وخت نه ضایع کوي او که کله هم د ګټې یو چانس ورته په لاس ورسي نو پالتو یې له لاسه نه ورکوي او که یې له لاسه ووزي ډېر وربانديي خواشیني او غمجن وي. موږ داسي اخروي موسمونه چي په هغه کي د الله تعالی سره تجارت زموږ لپاره زیاتي ګټې لري ولي په پام کي نه نیسو، تر څو د نیکو عملونو او عبادتونو لورته ګړندي سو او هغه ستري ګټې چي د الله تعالی له لوري ثوابونه او اخروي بې شمېره نعمتونه او دنیوي نېکمرغۍ دي لاس ته راوړو.

دغه د روژې میاشت هغه لوی فرصت دی، چي نېکان ورته تیاری نیسي او پرهېزګاران ډېر ورته خوشحاله وي او ویښ مسلمانان یې په ډېر مینه انتظار باسي. دا میاشت د ګناهونو د بخښلو، د جنت د ګټلو او د جهنم له عذابونو څخه د نجات موسم دی، خو د هغه چا لپاره چي زړه یې روغ، اندامونه یې په شرعي موازینو برابر وي او د همدغي مبارکي میاشتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځي په خوب کولو او شپه يې په قطعه بازی، د تلويزوني فلمونو او ډرامو په کتلو او په بې ځايه محفلونو تيري کړي نو د روژې نيولو له اجرا و ثواب څخه بېشکه بې برخي سو.

دا د ګوتو په شمېريو څو شپې او ورځي دي، چي کله مياشت را دبره سي ورباندي پوه نه سو، چي څرنګه ووتله نو راځئ چي له دې اخروي تجارتي موسم سره په هغه شکل تعامل وکړو لکه د دنيا د تجارت له موسمونو سره چي يې کوو، که رښتيا مو په دې يقين وي چي يوه ورځ له دې فاني نړۍ څخه تلونکي يو او هلته مو د نيکو اعمالو سرمايې ته اړتيا لرو.

رسول الله ﷺ فرمايي:

عن ابي هريره رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ رغم انف رجل ذکرت عنده فلم يصل علي ورغم انف رجل دخل عليه رمضان ثم انسلخ قبل ان يغفر له ورغم رجل ادرک عنده ابواه الکبر فلم يدخلاه الجنة. (رواه الترمذي)

ترجمه:

له ابوهريره رضي الله عنه څخه روايت دی، چي رسول الله ﷺ وفرمايل: د هغه چا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي پزه په خاورو سپېره سي، چي زه يې په مخ کي ياد کړل سم او پر ما درود ونه وايي او د هغه چا دي پزه په خاورو سپېره سي چي د روژې مياشت ورته راغله او ور څخه ووتله مخکي له دې چي د ده ګناهو نه پکښي وبخښل سي او د هغه چا دي پزه په خاورو سپېره سي چي په ژوند کي يې مور او پلار سپين ږيري سي او دی جنت ته نه ددننه باسي (يعني د هغوی خدمت ونه کړي).

د روژې فضايل

د رمضان د مياشتي روژه نيول د هجرت په دوهم کال کي د شعبان د مياشتي په دريمه د دوشنبې په ورځ فرض سوه. د هغې فرضيت په قرآنکريم او نبوي احاديثو او د امت په اجماع سره ثابت سوی دی، په قصد سره يې خوړل لوی جرم، کبيره ګناه او ډېر خطر ناک کار دی او منکر يې بيله شکه کافر دی، فرضيت يې په لاندي مبارک آيت سره ثابت دی، الله تعالی ﷻ فرمايي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ

مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ (سورة البقره-١٨٣آيت)

ترجمه: اې هغو كسانو، چې ايمان مو راوړى دى پر تاسو باندې روژه نيول فرض ګرځول سوې ده، لكه له تاسو څخه مخكې (پر امتونو، قومونو او پيغمبرانو باندې چې فرض كړل سوې وه) د دې لپاره چې ځانونه د ګناهونو څخه وساتئ او د تقوا خاوندان سئ.

په بل مبارك آيت كې الله تعالى جل جلاله فرمايي:

شَهْرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَـٰتٍ مِّنَ

ٱلْهُدَىٰ وَٱلْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ (سورة البقره-

١٨٥آيت)

ترجمه: د روژې مياشت هغه مياشت ده چې په هغې كې قرآنكريم نازل سوى دى، چې هغه (قرآنكريم) د خلكو لپاره هدايت، لارښوونه او ښكاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دليلونه دي چي حق او باطل سره بيلوي، نو کوم مکلف مسلمان چي دا مياشت وليدله نو ضروري دي د هغې مياشتي روژه ونيسي.

رسول الله ﷺ فرمايي:

عن بن عمر رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: بني الاسلام على خمس شهادة ان لا اله الا الله و ان محمد رسول الله و اقام الصلاة و ايتاء الزكاة و الحج و صوم. (صحيح البخاري)

ترجمه: د عبدالله بن عمر رضي الله عنه څخه روايت دی چي رسول الله ﷺ وفرمايل:

د اسلام دين پر پنځو شيانو جوړ دی.

۱. دا شاهدي ورکول، چي د الله تعالی جل جلاله نه پرته بل څوک د عبادت وړ او لايق نسته، دا شاهدي ورکول چي محمد ﷺ د الله تعالی جل جلاله رسول او پيغمبر دی.

۲. او د لمانځه درول (کول).

۳. او د زکات ورکول.

۴. د حج اداء کول.

۵. د رمضان د مياشتي روژه نيول.

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله ﷺ فرمايي:

عن ابي هريرة ﷺ قال: قال رسول الله ﷺ من صام رمضان ايماناً و احتساباً غفر له ماتقدم من ذنبه. (صحيح البخاري)

ترجمه: د ابي هريرة ﷺ څخه روايت دی، چي رسول الله ﷺ وفرمايل: چا چي له الله تعالى ﷻ د اجر او ثواب د غوښتلو په نيت د رمضان د مياشتي روژې د ايمان او عقيدې په رڼا کي ونيولې، نو د هغه تير ګناهونه به ټول ورو بخښل سي.

په بل حديث شريف کي راغلي دي:

عن ابي هريرة ﷺ عن النبي ﷺ قال: اذا دخل شهر رمضان فتحت ابواب السماء و غلقت ابواب جهنم و سلسلت الشياطين. (صحيح البخاري)

ترجمه: حضرت ابوهريرة ﷺ د پيغمبر ﷺ څخه روايت کوي چي هغه مبارک فرمايلي دي، چي: کله د رمضان مياشت داخله سي د آسمان دروازې خلاصي سي او د جهنم دروازې وتړل سي او شيطانان په ځنځيرونو وتړل سي.

د حضرت سهل ﷺ څخه روايت دی، چي رسول الله ﷺ وفرمايل، چي په

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنت کي یوه دروازه ده چي ریان نومیږي، روژه لرونکي به پر هماغه دروازه جنت ته ننوزي او بل به هیڅوک له هغې دروازې څخه نه ننوزي، اعلان به وسي، چي چیرته دي روژه لرونکي؟ هغوی به (جنت ته) ولاړ سي او بل به هیڅوک نه ننوزي چي کله هغوی (روژه لرونکي) دننه سي وبه تړله سي او په هغه دروازه به بیا هیڅوک جنت ته دننه ولاړ نه سي (یعني دا دروازه د روژاتیانو لپاره ځانګړې سوې ده. (رواه البخاري)

همدا ډول په بل مبارک حدیث کي راغلي دي:

د حضرت ابوهریرة ﷺ څخه روایت دی، هغه وایي چي کله د روژې میاشت راورسېدله نو رسول الله ﷺ وفرمایل:

تاسي ته یو داسي مبارکه میاشت راغله، چي د هغې د روژو نیول پر تاسي فرض ګرځول سوې ده. په هغې کي د جنتونو دروازې خلاصیږي او د دوږخ دروازې تړل کیږي او سرکښه شیطانان قیدکړل کیږي په همدغه میاشت کي یوه شپه ده چي تر زرو میاشتو غوره ده څوک چي یې له خیر څخه محروم سو نو هغه له هري ګټي څخه بې برخي سو. (سنن النسائي)

په بل حدیث کي فرمایي: د ابو هریرة ﷺ څخه روایت سوی دی، چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله ﷺ وفرمايل: ستاپروردګار وايي: د هري نېکۍ بدله له لسو چندو څخه نېولې تر اوو سوو پوري کيږي، الله تعالی فرمايي چي روژه زما لپاره نيول سوې ده او زه به بنده ته د هغې بدله او ثواب ورکوم او روژه د اور څخه ډال دی او د روژاتي د خولې بوی الله تعالی ته د مشکو تر خوشبويي زيات خوشبويه دی، نو که يو ناپوه په جهالت سره په روژه لرونکي تېری کوي نو ورته دي وايي چي زما روژه ده. (رواه ترمذي)

په بل حديث کي فرمايي: د حضرت ابوهريرة رضي الله عنه څخه روايت دی، چي رسول الله ﷺ وفرمايل: چا چي (په روژه کي) درواغ ويل او د ګناه کارونه نه پرېښودل نو الله تعالی چا ته ضرورت نه لري. چي خوراک او څښاک ورته پرېږدي. (رواه البخاري)

د روژه نيونکي لپاره دوې خوشحالۍ

امام بخاري په خپل کتاب د سند سره ذکر کړي دي: (للصائم فرحتان يفرحهما: اذا افطر فرح و اذا لقي ربه فرح بصومه).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترجمه: د روژه نیوونکي لپاره دوې خوشحالۍ دي، چي هغه خوشحاله کوي: کله چي ماښام روژه ماته کړي نو خوشحاله سي او کله چي د الله تعالی سره مخ سي نو بیا په خپله روژه خوشحاله سي.

د روژه نیوونکي دعا نه ردیږي، یعني قبلیږي

د حضرت ابوهریرة رضي الله عنه څخه روایت دی چي پیغمبر ﷺ فرمایلي دي: د درو کسانو دعا نه ردیږي: عادل پاچا، روژه نیوونکی تر څو چي روژه ماته کړي او مظلوم. (سنن ابن ماجه)

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قدر د شپې فضیلت

د قدر شپه د روژې په میاشت کې تر ټولو غوره او بهترینه شپه ده، الله تعالی ﷻ په قرآنکریم کې فرمایي:

إِنَّآ أَنزَلۡنَٰهُ فِي لَيۡلَةِ ٱلۡقَدۡرِ ۝١ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا لَيۡلَةُ ٱلۡقَدۡرِ ۝٢ لَيۡلَةُ ٱلۡقَدۡرِ خَيۡرٞ مِّنۡ أَلۡفِ شَهۡرٖ ۝٣ (سورة القدر–۱، ۲، ۳ آیتونه)

ترجمه: موږ نازل کړی دی دغه (ټول قرآن) د قدر په شپه او څه شي پوه کړې ته (ای محمده) چې د قدر شپه څه ده (د عزت او شرافت له پلوه؟) د قدر شپه غوره ده له زرو میاشتو څخه (هغه زر میاشتې چې دغه د قدر شپه پکښې نه وي).

سبحان الله! ګرانو مسلمانانو تاسې زرو میاشتو ته حساب وکړئ چې څو کاله کیږي، یعني په دغه شپه کې طاعت او عبادت د زرو میاشتو تر عبادت هم زیات دی.

رسول الله ﷺ فرمایي: هغه څوک چې د ایمان او اجر له امله د قدر شپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینبه کړي (عبادت پکښي وکړي) مخکني ګناهونه به یې ورته وبخښل سي... د حدیث نوره برخه مخکي ترجمه سوې ده. (صحیح البخاري)

د قدر د شپې مخصوصه دعا

اللهم انک عفو تحب العفو فاعف عنا !

د روژې فضایل دومره ډېر دي که ټول حدیثونه یې راټول کړل سي یو لوی کتاب ځني جوړیږي. دلته همدومره کفایت کوي په نورو کتابونو کي یې کتلای سئ.

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې په قصداً خوړونکی لوی بدبخت دئ

د حضرت ابو هریره ﷺ څخه روایت دی، چي رسول الله ﷺ وفرمایل:
کوم سړی چي د شرعي عذر نه پرته د رمضان المبارک یوه روژه وخوري، نو که د روژې د میاشتي پرته ټول عمر روژه ونیسي د هغې یوې روژې ځای نه نیسي. (رواه احمد، ترمذي و ابوداود)
ګرانو مسلمانانو وروڼو او خویندو!
په دې کي څه شک نسته چي رمضان مبارکه میاشت د اجرونو او ثوابونو میاشت ده. د الله تعالی نیک بندګان او د خیر غوښتونکي انسانان دغه میاشت یو طلایي فرصت ګڼي تر څو په دغه موسم کي د خپلو نیکیو په ذخیره کي زیاتوالی راولي ځکه خو هغوی د اجر او ثواب په کارونو کي دومره زیات مشغول وي چي هیڅ یوه دنیوي کار ته یې ور پام هم نه وي، هغوی نه یوازي دا چي دورځي لخوا روژه نیسي او اپه انساني ټولنه کي د خیر او ثواب پروګرامونه پر مخ بیایي بلکي شپه یې هم ټوله په نفلونو او

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قيام او تلاوتونو او د خير د کارونو د کولو لپاره په پلان ګذاري تېرېږي، خپله هم ديني علم حاصلوي نورو ته يې هم ورښيي، په دعوت او مجاهده بوخت وي، خلک په نېکيو امر کوي او د بدو څخه يې منعه کوي او د ستومانۍ احساس هم نه کوي، په مقابل لوري کي موږ داسي کسان هم وينو چي روژه خو نيسي او مسلمانان دي خو د زياتي خواشينۍ ځای دی چي په همدغه مبارکه مياشت کي يې د هغې له برکتونو څخه هيڅ ګټه نه وي اخيستې. معمول يې هم داسي وي چي د ورځي په معامله کي درواغ، قسم، په خبرو کي غيبت، ښکنځل، د مسلمان خطا ايستل، غبن فحش او شپه يې په کرمبوټ، شطرنج، قطعه بازی، فلمونو او ډرامو په کتلو او اورېدلو تېره سي، پېشلمی کړي يا نه کړي د سهار لمونځ کړي يا نه کړي په روژه مات دومره ډوډۍ وخوري چي بيا د ماخستن لمونځ او تراويح هم ورځني پاته وي.

دغه ورونه او خويندي بايد وپوهوو ځکه دا زموږ او ستاسي ديني مسئوليت دی او د الله تعالی په دربار کي د ځان او ټولو مسلمانانو لپاره د هدايت دعا وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن چي د مسلمانانو ډېر بد حال دی او خصوصاً پر موږ افغانانو چي دا دېرش کاله د الله تعالی مختلف عذابونه نازل دي او ورځي تر بلي په مختلفو مصيبتونو کي اخته کيږو د دې عذابو تر ټولو لوی سبب زموږ او ستاسي ګناهونه دي موږ او تاسي په شعوري او غير شعوري توګه په مختلفو ګناهونو اخته يو، تر څو چي د الله تعالی په دربار کي په اخلاص توبه ونه کاږو تر څو چي د مسلمانانو په حيث خپل ديني او اسلامي مسئوليتونه ونه پيژنو او ورته متوجه نه سو نو خدای مه کړه دا عذابونه به نور هم زيات سي، نو راځئ چي په ګډه ټول هيوادوال د دغه الهي فرصت نه په استفادې سره په دغه مبارکه مياشت کي خپل پروردګار ته رجوع وکړو او په ټوليزه توګه په ډېر اخلاص، صداقت، ربتيني او نصوحاً توبه وکاږو، الله دي موږ او تاسي ته توفيق راکړي. آمين

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې حکمتونه

د رمضان د مبارکې میاشتې روژې په اسلامي شریعت کې له یوې خوا د الله تعالی لخوا فرض کړل سوې عبادت او د اسلام دریم رکن ګڼل کیږي خو له انساني پلوه هم زیات حکمتونه او اضافي ګټې لري، چې په لنډ ډول اشاره ورته کیږي:

۱. د روژې روحي ګټه:

روژه د انسان روح تصفیه کوي او هغه ته صبر، قوت او استقامت وربخښي، د روژې د رواوالي خورا ارزښتناک حکمت د نفس او روح تزکیه ده، د روژې په واسطه کولای سو، چې پر نفس باندې غلبه حاصله کړو، او پر نفس باندې غلبه حاصلول او هغه په قابو کې راوستل او الهي حکومت او قانون ته د هغه چمتو کول او برابرول په اسلام کې د انسان څخه یوه حتمي او ضروري غوښتنه ده.

حضرت شاه ولي الله رحمة الله علیه په خپل کتاب حجة البالغه کې لیکي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

روژه پر نفس باندي د غلبې لپاره روا سوې ده لکه الله تعالی چي فرمایلي دي: لعلکم تتقون! (ښایي چي تاسي پرهېزګاره سئ) او لکه چي رسول الله ﷺ فرمایلي دي:

فان الصوم له وجاء (یقیناً روژه د هغه چا لپاره چي جنسي غریزه او شهوت لري او د نکاح قوت نه لري د ناوړه شهوت له منځه وړونکې ده، یوه پوره او صحیحه روژه هغه ده، چي د ځیرونکو حیواناتو (ځناورو) د خویونو او شیطاني ناوړه شهواني اقوالو او افعالو څخه پکښې هم ځان وژغوري، ځکه چي دغسي افعال او اقوال نفس ته بد او ناوړه اخلاق او خویونه وریادوي او فاسدو کارونو ته یې راباسي. (حجة البالغه، ۱۲۵/۲ مخ)

علامه ابن الهمام رحمه الله علیه په فتح القدیر کي په دې معنی لیکلي دي: الله تعالی روژه د کې شمېر ګټو لپاره روا کړې ده، چي د هغې د ډېرو غټو ګټو څخه یوه دا ده چي پر بدو باندي امر کوونکی نفس آراموي او کنټرولوي یې.

۲. اقتصادي ګټې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

روژه د دې تر څنګ چې د الله تعالی یو ځانګړی عبادت دی. د روژه لرونکي لپاره اقتصادي ګټه هم لري روژه هغه ته د دې ښوونه کوي چې هغه باید سپما وکړي او تل په مړه خېټه ونه ګرځي، هغه د دې پر ځای چې په څلیرویشت ساعتونو کې درې او یا څلور ځلې خپل خېټې ته خواړه ور کښته کړي کولای سي یو ځل او یا دوه ځلې یې په متوسطه توګه مړه کړي، په دې شکل روژه لرونکی کولای سي د خپل څلیرویشت ساعته د خوړو لګښت ۳۵% فیصده ته را کم کړي.

هغه سپمېدلي خواړه چې روژه یې د روژه لرونکي له خېټې څخه سپموي که روژه لرونکی د بېوزلي طبقې څخه وي کولای سي د هغه د معیشت معیار په دې وجه بهتر کړي چې د هغه د یوې ورځې د خوړو مصارف د روژې په برکت د درو ورځو لپاره کفایت کولای سي.

او که روژه لرونکی د شتمني طبقې څخه وي هم د روژې له برکته یې د سپما پروګرام د مساکینو او د هغه په څنګ کې د اوسېدونکو ګاونډیانو او بېوزلانو پر اقتصادي حالت مثبت اثرات پرېباسي هغه په دې شکل چې هغه خواړه چې هغه د خوراک څخه سپمېږي کولای سي د دې پر ځای چې خراب

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي پر نژدې ګاونډيانو مساکينو باندي وويشي، بل دا چي هغه مصارف چي د يوه سرمايه دار په ورځني خوراک باندي دوه يا درې ځلي لګول کېدل اوس د روژې په برکت يو ځل لګول کيږي، چي کولای سي د پيشلمي لپاره هم استفاده ورڅخه وکړي. دا سپمېدلي مصارف روژه لرونکی کولای سي د ټولني د لوېدلو افرادو د اقتصادي حالت د ښه والي لپاره ولګوي، چي يا خو هغوی ته خوراکي مواد په واخلي او يا ورته د کار او روزګار ځيني مواقع برابر کړي او يا يې يو بل اجتماعي مشکل ورباندي ختم کړي.

۳. اجتماعي ګټې:

همدا راز روژه هر مسلمان ته د شتمني قدر وروپيژني، د الله تعالی بې شماره نعمتونه چي د انسان ډېر لږ ورته پام کيږي خو روژه يې ورته متوجه کوي چي د همدغو نعمتونو شکر ادا کړي، روژه امير او فقير، پادشاه او ګدا او د ټولني ټول طبقات په مساوي شکل د يوه او بل په څنګ کي د روي، روژه موږ انسان ته د لوږي تکليف ورپيژني او تږي مسلمان ته د اوبو اهميت ورپيژني، روژه سرمايه داران او بډايان پوهوي چي د ټولني لوېدلي طبقات چي د وسايلو د کمښت سره ټول ژوند لاس او ګرېوان وي څرنګه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوږي له هغه مشکل سره ټول ژوند ډغري وهي کوم چي هغه يې د يوې ورځي لپاره د تحمل تاب نه لري. ځکه خو الله تعالی د هغې د فرضيت اصلي او اساسي مقصد دا ښودلی دی چي مسلمانان د تقوا خاوندان جوړ سي.

۴. د روژې روغتيايي ګټې:

پرمختللي انساني طب دا ثابته کړې ده، چي روژه معده هوسا کوي او د هاضمې سيستم منظم او فعاله کوي او د روژه لرونکي بدن له اضافي وازګو او چربيو څخه خلاصوي خو دا هغه وخت چي روژه لرونکي د روژه مات آداب په پام کي ونيسي، يو څو خرماوې او اوبه په روژه مات وخوري او کوم خوراک چي کوي په هغه کي د اعتدال لاره غوره کړي.

په حديث کي راغلي دي:

عن ابي هريرة ﷺ قال: قال رسول الله ﷺ: صوما تصحوا. (ابن السني والطبراني)

ترجمه:

د ابوهريره ﷺ څخه روايت دی، چي رسول الله ﷺ وفرمايل: روژې

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیسئ چي صحت او روغتیا ومومئ.

روژه نیول د هغه چا لپاره چي د خوږې (Sugar) په ناروغي اخته وي طلايي چانس دی، چي د روژه لرونکي شوګر ادنی درجې ته راکښته کړي، په دې اساس د پنکریاس غدې ته د ښې هوسايني وخت ورکوي، پنکریاس د بدن هغه برخي دي چي انسولین تولیدوي نو کله چي خواړه تر تولید سوي انسولین زیات وخوړل سي د پنکریاس غده د ستوماني سره مخامخ کیږي، چي نه سي کولای خپله دنده سر ته ورسوي، ځکه خو قندیات په وینه کي یوځای کیږي او درجه يې لوړیږي په نتیجه کي يې د خوږې ناروغي منځته راځي.

همدا راز روژه نیول د انسان د زیات وزن په راکمولو کي هم مؤثره ثابتیږي ځکه په اوس وخت کي زیات وزن د ډیرو ناروغیو سرچینه ده خو په دې شرط چي د روژه مات او پیشلمي په خوراک کي د اعتدال لاره خپله سي.

روژه یوازینۍ هغه وسیله ده چي انساني جسم د زهر جنو موادو او له نقصاني او مؤذي ترسباتو څخه پاکولای سي، لکه چي یو امریکایي ډاکټر

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اډوارډبوای Edwar Boy وايي: هيڅ يوه داسې ناروغي او رنځ نسته، چي ځواک يې د روژې په وړاندې د مقاومت توان ولري.

شيخ الاطباء ابن سينا يوه ځانګړې طريقه درلودله، چي د ناروغيو په زياترو حالتونو کې به يې خپل ناروغ په دې مجبورولو چي درې هفتې روژه نيسي او بل دا چي روژه د مختلفو دخانياتو د استعمالوونکو لپاره ښه فرصت دی، چي خپل عمل لکه سګرېټ، نسوار، چرس او نور خطرناک مخدارت په آسانه توګه پرېږدي. همدا راز د روژې د روغتيايي ګټو په اړه ډېر کتابونه ليکل سوي او څېړل سوي دي چي مؤلفين يې مسلمانان او غير مسلمانان دي او لوستونکي کولای سي مطالعه يې کړي، دلته همدومره کفايت کوي.

يادونه:

د روژې نيول کومې ګټې چي عصري او طب ښودلي دي دا د اسلام د حقانيت ثبوت او د دې دين تلپاته معجزې دي، چي د هري ورځي په تېرېدلو سره يې نړيوالو ته حقانيت ښکاره کېږي خو موږ چي روژه نيسو هدف او

(c) ketabton.com: The Digital Library

موخه به مو یوازي د الله تعالی د حکم تعمیل، د هغه بندګي او د رسول الله ﷺ د سنت مطابعت وي، نه دا چي د روغتیا یا د بدن د وزن د کمولو په نیت دا کار سرته رسوو، تر څو چي د اخروي اجر څخه محروم پاته نه سو، خو کوم څه چي موږ ذکر کړل دا د روژې اضافه دنیوي ګټي دي او د هغې د فرضیت ځیني الهي حکمتونه دي.

د روژې رکن یا فرض

د نس او فرج د شهوتونو څخه لاسنیوی د روژې رکن دی. یا په بل عبارت د خوراک، چښاک او جماع نه کول په روژه کي فرض دي.

یعني هغه شیان چي رژه ماتوي د هغو څخه په کلکه ډډه کول فرض دي. په خوړلو او چښلو کي دا هم شامل دي چي معدې ته په یوه بله طریقه سره خواړه یا درمل ورسول سي او د ښځي سره په کوروالي کي هغه ټول صورتونه شامل دي چي په هغه سره انسان په اراده سره نفساني خواهش پوره کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې وخت

د صبح صادق څخه شروع او د ماښام د لمر لوېدو پورې ختمېږي.

د روژې مستحبات او آداب

۱. د لمر لوېدلو سره سم تر لمانځه مخکې روژه ماتول (ځنډول یې مکروه او بې ځایه بزرګي ده، البته چې وریځ نه وي). (شرح التنویر و ردالمختار، ج ۱، ص ۱۸۳)

۲. په لندو یا وچو خورماګانو، او که هغه نه وي بیا په اوبو سره روژه ماتول، په مالګه سره ماتول صحیح دي خو ثواب نه لري. (بهشتي زېور د زیلعي، ص ۴۴۳، ج ۱ په حواله)

۳. په تاقو شیانو د روژې ماتول.

۴. د روژې ماتولو په وخت کې ماثوري دعاګاني ویل لکه (اللهم ان لک صمت و علی رزقک افطرت).

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. د پېشلمي په وخت کي د يو شي خوړل، که څه هم يو ګلاس اوبه يا شيدې وي.

٦. د پېشلمي ځنډول، خو د ومره ناوخته نه چي روژه په شک کي کېږي. (بهشتي زيور د مراقي الفلاح على حاشيه الطحطاوي، ۳۹۷ مخ په حواله)

۷. د چټي او بدو خبرو څخه د ژبي ساتل، (د بې کاره او ناروا شيانو د ليدلو څخه د سترګو ساتل لکه پرديو ښځو ته کتل، فلم کتل او داسي نور حرام کارونه لکه غيبت، دروغ، چغلي او داسي نور...) نو دا ټول په هر حالت کي حرام دي، او ځان ساتل ورڅخه واجب دي او په رمضان المبارک کي ورباندي خاص ټينګار سوی دی.

۸. خپلوانو، غريبانو او اړو خلکو ته خيراتونه ورکول، په روغتونونو کي د مريضانو پوښتنه کول او د هغوی سره مالي کمک کول او تر خپله وسه د علم طلب کول، د ديني مدارسو سره مرسته کول، د قرآنکريم په تلاوت، په درود ويلو، په ذکر کولو او نورو عباداتو کي شپه او ورځ تېرول او اعتکاف کول. (کتاب الفقه، لومړی ټوک، ۹۳۷ مخ)

۹. په روژه کي د شطرنج په لوبه سره وخت تېرول د روژې ثواب له منځه وړي. (فتاوی دارالعلوم ديوبند، ٦ ټوک، ۳۴۰ مخ)

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيت:

په زړه کي د روژې نيولو قصد او اراده کول کفايت کوي، ځکه د نيت ځای زړه دی خو که په خوله نيت وکړي دا هم ښه خبره ده دا چي ووايي: اې الله زه به سبا روژه نيسم او د نيت عربي الفاظ دا دي: (بصوم غد نويت من شهر رمضان).

مسئله:

په روژه کي تراويح کول مؤکد سنت دي، د نارينه او ښځينه دواړو لپاره او نه کول يې ګناه لري، خو دومره دي چي پر ښځو جماعت کول مؤکد سنت نه دي بلکي يوازي به يې کوي او حتماً به يې کوي. (کفايت المفتي، ۲ ټوک، ۳۶۱ مخ. فتاوی دارالعلوم ديوبند، ۴ ټوک، ۲۵۵ مخ، د رد المختار ۱ ټوک، ٦٦ مخ په حواله)

هغه شيان چي روژه فاسدوي خو يوازي قضاء لازموي. په کومو شيانو چي روژه فاسديږي هغه دوه ډوله دي:

(۱) يو هغه چي په هغه سره يوازي قضاء لازميږي.

(۲) بل هغه چي په هغه سره کفاره او قضاء دواړه لازميږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شیان چي په هغه سره یوازي قضاء لازمیږي

۱. یو چا په زوره د روژاتي په خوله کي یوه څه واچول او هغه د ده د ستوني څخه تیر سول نو د دې روژې قضاء به راوړي.

۲. د یو چا روژه په یاد وي خو د خولې پرېمینځلو په وخت کي بې اختیاره اوبه ځني تیري سي نو د دې روژې قضاء به راوړي. (شرح التنویر و رد المختار ۱۶۲ مخ، ۲ټوک)

۳. که چا په قصداً په ډکه خوله قی وواهه او یا یې په خوله کي لږ قی راغی او هغه یې تېر کړ نو د دې روژې قضاء به راوړي. (اسلامي فقه، ۲۵۵ مخ)

۴. که د چا په غاښو کي د ډوډۍ ټوټه یا د غوښي ریښه پاته وه او د سهار وروسته یې په لرګي یا بل شي د غاښو څخه جلا کړه او تېره یې کړه یا خپله تر ستوني تېره سوه نو که دا ټوټه د نخود د داني څخه کوچنۍ وه پروا نه لري او که چیري د نخود د داني په اندازه او یا تر هغه زیاته وه نو بیا د دې روژې قضاء راوړل واجب دي. البته دا په هغه صورت کي چي د ننه په خوله کي وي او تېر یې کړي خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

که چيري يې د باندي راوايستي وروسته يې تېر کړي نو که دا شي تر نخود لوی او که کوچنی وي قضاء واجب ده. (بهشتي زېور، ج ۱، دريمه حصه د شرح التنوير، د دوهم ټوک د ۱۹۷ مخ په حواله)

۵. په غوږ کي تېل اچول، يعني په غوږ کي تېل اچول روژه ماتوي، نو قضاء يې واجب ده خو د اوبو ننوتل روژه نه ماتوي، ځکه هغه فايده نه لري. (اسلامي فقه، ۲۲۶ مخ، بهشتي زېور د شرح البدايه، لومړي ټوک ۲۰۲ مخ په حواله)

۶. په پزه يو شی کشول يا سوڼ کول او هغه تر ستوني تېرېدل روژه ماتوي، البته خارجي شی يا دوا، نو د هغې روژې قضاء به راوړي خو هغه څه چي د پزي دننه وي لکه کړنګ هغه روژه نه ماتوي. (بهشتي زېور)

۷. د غاښنو څخه راوتلي وينه که چيري د لاړو (ناړو) څخه زياته وي د هغې تېرېدل روژه فاسدوي او د هغې روژې قضاء واجب ده او که وينه د ناړو سره برابره وه هم روژه ماتوي نو د هغې قضاء بايد راوړي. (فتاوی رحيميه، ۳ ټوک، ۱۰۸ مخ، د عالمګيري په حواله)

۸. که يو چا په هېره سره يو څه وخوړل يا يې وڅښل که څه هم په هېره سره روژه نه ماتيږي خو د ده د ناپوهۍ په خاطر فکر وکړ چي روژه خو ماته سوه بيا يې خوراک او څښاک وکړ نو د همدغي روژې قضاء به راوړي. خو که چيري دا مسئله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورمعلومه وه او بیایې په هېره د خوراک کولو وروسته په قصد روژه ماته او جماع يې وکړه نو قضاء او کفاره دواړه ورباندي لازمیږي. (بهشتي زېور د شرح التنویر د ۱۵۰ مخ په حواله)

۹. د صبح صادق وروسته يې دا خیال وکړ، چي اوس لا وخت پاته دی او بیا يې خوراک او څښاک وکړ نو د هغې روژې قضاء لازمه ده. (فتاوی دارالعلوم دیوبند، ٦ ټوک، ۴۲۲ مخ د ردالمختار ۲ ټوک ۱۵۸ مخ په حواله)

۱۰. د لمر پرېوتو څخه مخکي په دې خیال سره روژه ماتول، چي لمر پرېوتلی یا لوېدلی دی خو وروسته ور معلومه سوه چي لمر نه دی لوېدلی نو یوازي به د همدغي روژې قضاء راوړي. (فتاوی دارالعلوم دیوبند، ٦ ټوک، ۲۳٦ مخ د هدایة ۱ ټوک ۲۰۷ مخ په حواله)

سوال: د روژې په حال کي د مخ د غاښ یا د زامي د غاښ کنبل او یا په خوله کي دوا اچول روا دي که نه؟

جواب: د سخت ضرورت په خاطر د غاښ کنبل روا دي او بې ضرورته مکروه دي، که وینه یا دوا نس ته تېره سي او تر ناړو زیاته یا ورسره برابره وي او د هغو (د ویني او دوا) خوند په حلق کي معلوم سي نو بیا روژه ورباندي ماتیږي او یوازي قضاء واجب ده. (احسن الفتاوی، ٦ ټوک، ۴۲٦ مخ د ردالمختار ۲

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوک ۱۰۷ مخ په حواله)

سوال: که ناروغ روژه ونیسي او صحت او روغتیا ته یې د نقصان رسېدلو اندېښنه وي او د طبیب (ډاکټر) رایه دا وي، چي دی دي روژه هرو مرو وخوري نو آیا مریض روژه خوړلای سي که نه؟

جواب: داسي مریض ته د روژې د خوړلو شرعاً اجازه ده، د ناروغ غالب ګمان یا د مسلمان طبیب خبر ورکولو د دې شرعي رخصت لپاره کفایت کوي البته د صحت وروسته به یې قضاء راوړي. (فتاوی دارالعلوم، ٦ ټوک، ۳۳۱ مخ)

سوال: که یو څوک د روژې تر نیولو وروسته ناروغ سو او حالت یې خراب و، که څه هم د مرګ وېره نه وه او ډاکټر دوا د خوړلو لپاره ورکړه چي ته یې همدا اوس وخوره آیا دا کار جایز دی؟

جواب: که د روژې د نه ماتولو په صورت کي د ناروغۍ د ډېروالي وېره وه یا د مرګ خطر و، نو د روژې ماتول ورته جایز دي او بیا دي د دې روژې قضاء راوړي، او که په پیچکاري لګولو یې تداوي کېدله نو بیا د روژې ماتول روا نه دي. (احسن الفتاوی، ۴ ټوک، ۴۲۲ مخ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسئله:

د روژې په میاشت کې که د چا روژه اتفاقاً ماته سوه لکه په پورتنیو ځینو صورتو کې نو د روژې د ماتېدو وروسته هم څه خوړل او چښل ښه نه دي، بلکې ټوله ورځ د روژه دار په شان تېرول واجب دي. (بهشتي زېور، د مراقی الفلاح علی حاشیه الطحطاوي د ۳۹۵ مخ په حواله)

هغه شیان چې روژه ماتوي، قضاء او کفاره دواړه لازموي

۱. د رمضان په روژه کې په قصد سره خوراک او چښاک کول یا نس او معدې ته داسې شی داخلول چې انسانان د هغه د خوراک او دوا لپاره کاروي.

۲. د رمضان په روژه کې جماع (کوروالی) کول یا د بلې ښځې سره بدفعلي کول، لواطت کول د روژې قضاء او کفاره دواړه لازموي، که مني ووزي او که نه ووزي. کله چې د سړي د خاص اندام سر دننه سو نو روژه ماته سوه، دا که د مخ د خوا وي او که د شا د خوا فرق نه لري او د قضاء او کفارې واجبېدل پر فاعل او مفعول دواړو ده. (در مختار، ا ټوک، ۱۵۱ مخ) (بهشتي زېور ۳ حصه، ۱۲ مخ، هدایه، ۱ ټوک، ۴۰۲ مخ).

www.larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسئله:

که څوک د رمضان په روژه کي چلم، سګرېټ، چرس وڅکوي روژه يې ماته ده قضاء او کفاره دواړه ورباندي واجب ده. (بهشتي زيور، د شرح التنوير ۱ ټوک، ۱۴۹ مخ په حواله او فتاوی دارالعلوم ديوبند)

کفاره:

کفاره داده چي اول خو يو غلام آزاد کړي که يې دا په وسه نه وه، ځکه اوس غلامان (مريان) هم نسته نو بيا دي پر له پسي شپېته روژې ونيسي او که يې دا هم د شرعي عذر له کبله په وس کي نه وه نو بيا دي شپېتو مسکينانو ته سهار او ماښام خواړه ورکړي. (فتاوی دارالعلوم ديوبند، ٦ ټوک، ۴۴٦ مخ، د ردالمختار ۲ ټوک، ۱۴۷ مخ په حواله)

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شیان چي روژه نه ماتوي بلکي مکروه کوي يې

۱. د يوشي خوند کتل هغه وخت چي هغه تر معدې نه رسيږي خو که د يو شي دخوند کتلو ضرورت و، مثلاً د يوې ښځي مېړه (خاوند) سخت طبيعته و نو د هغې لپاره د ديګ خوند کتل د مکروه والي پرته روا دی د نانوای او اشپز حکم همدا دی.

۲. د خپلي مېرمني ښخه خوله (مچه اخستل).

۳. په خوله کي د راټولو سوو ناړو تېرول مکروه دي، ځکه چي د روژې ماتېدلو وېره ورسره سته.

۴. تر صبح صادق وروسته په جنابت کي پاته کېدل مکروه دي، ښه داده چي په شپه کي غسل وکړل سي. (کتاب الفقه على المذاهب الاربعه، ا توک، ۹۲۳ مخ)

۵. رګ وهل، ناروغ ته خپله وينه ورکول هم مکروه دي.

۶. غيبت کول، درواغ ويل، جنګ جګړه کول، ښکنځل کول هر وخت حرام دي خو په روژه کي يې ګناه نوره هم زياتيږي او مکروه کار دی.

۷. په روژه کي د غاښو د پوډرو، دوا او سکرو کارول او په هغه سره د غاښو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېولل هم مکروه دي. (جواهر الفقه، ۱ټوک، ۳۷۹ مخ)

۸. د مېرمني سره داسي مينه کول چي شهوت په حرکت راولي لکه د هغې ښکلول، لاس وربانديي تېرول او بار بار ورته کتل مکروه دي، او که د دغو څخه د جماع او انزال بېره وه، نو بيا دغسي کول حرام دي. (کتاب الفقه، ۱ ټوک، ۹۲۷ مخ)

۹. بې عذره د يو شي ژوول خو که مور ماشوم ته ډوډۍ ژوول غوښتل او بل څوک نه وه روا ه دي.

۱۰. هغه کار کول چي روژه دار ضعيف او کمزوری وي.

هغه شيان چي نه روژه ماتوي او نه يې مکروه کوي

۱. د مسواک وهل.

۲. په سر يا برېتونو تېل لګول.

۳. په سترګو کي رانجه يا دوا اچول.

۴. خوشبويي شيان بويول لکه عطر او ګلان.

۵. د ګرمۍ يا تندي په خاطر غسل کول.

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶. د ستني (پیچکارۍ) لګول. (جدید فقهي مسائل، فتاوی دارالعلوم دیوبند).

۷. په هېره سره خوراک او څښاک کول.

۸. په غیر اختیاري ډول حلق (ستوني) ته د لوګي، مچ، غوماشي او داسي نورو ننوتل. خو چلم، سګرېټ او چرسو دود کشول روژه ماتوي او کفاره هم لازموي.

۹. په غوږ کي په قصد یا خطا د اوبو داخلېدل.

۱۰. په خوب کي د شیطان تېر ایستل (احتلام).

۱۱. د غابښو څخه د ویني وتل خو په دې شرط چي نس ته ولاړې نه سي.

۱۲. په خوله اوبه ګرځول په پزه کي اوبه اچول که څه هم د اوداسه نه بغیر وي.

۱۳. پر بدن باندي د زیات لوند توکر اچول او په هغه سره د بدن سړول، اېرېشن کول چي روژه لرونکی پکښي کمزوری نه سي. (کتاب جواهر الفقه ۱ ټوک)

۱۴. د ارادې نه پرته قی وهل روژه نه ماتوي. هغه که لږ وي او که ډېر خو په قصد سره قی وهل روژه ماتوي البته په ډکه خوله سره. یعني قی چي په ډکه خوله نه وي روژه نه ماتوي. (بهشتي زیور، ۳ حصه، ۱۲ مخ د فتاوی هندیه ۱ ټوک، ۲۰۲ مخ په حواله)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه عذرونه چي له امله يې د روژې د نه نيولو اجازه ده

دا داسي مجبورۍ دي چي په رمضان المبارک کي د هغو په وجه اسلامي شريعت د روژې د نه نيولو اجازه ورکړې ده.

۱. لکه يو چا ته د ناروغۍ په خاطر د روژې نيولو قدرت نه وي، يا د مرض د زياتېدلو سخته وېره وي،نو روژه نيول اسلامي شريعت ورته روا کړې ده، خو د هغو روژو قضايي لازمه ده، ليکن فقط پخپل زړه کي د داسي خيال کولو څخه روژه پرېښوول صحيح نه ده بلکي هغه وخت چي يو ديندارو او مسلمان طبيب (ډاکټر) ورته ووايي چي تا ته روژه ښه نه ده، نيول يې تاوان درته کوي نو بيا دي يې نه نيسي. (بهشتي زېور، ردالمختار و شرح التنوير ۱۸۵-۱۸۶ مخونه)

۲. د کومي مېرمني چي کوچنی په نس وي او د روژې نيولو په وجه هغې ته يا د هغې کوچني ته د تاوان رسېدو وېره وي نو روژه دي نه نيسي وروسته دې بيا قضا راوړي.

۳. که کومه مېرمن خپل يا پردي کوچني ته شيدې ورکوي، نو که هغه روژه ونيسي د کوچني لپاره شيدې ختمېږي او کوچني ته تکليف رسيږي نو هغه دې

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

روژه نه نیسي وروسته دې بیا قضاء راوړي. (اسلامي فقه، ۲۹۲ مخ، د روژې مسئلې، ۱۸۰ مخ، د محمد رفعت قاسمي لیکنه)

خو که د شیدو ورکوونکي مېرمني خاوند مالدار و او بله دایي يې مقررولای سوای چي دغه کوچني ته شیدې ورکړي نو بیا د دې لپاره روژه خوړل روا نه دي، لیکن که کوچني د بل چا شیدې نه رودلې نو بیا د دې لپاره خوړل روا دي. (بهشتي زېور د ردالمختار د ۲ ټوک د ۱۸۶ مخ په حواله)

مسئله:

که چیري کوچني وچي شیدې چښلای سوای او تاوان يې هم نه ورته کاوه نو په دې صورت کي مور روژه نه سي خوړلای او د روژې نیول ورباندي فرض ده. (اسلامي فقه، ۲۳۰ مخ، د مجیب الله ندوي لیکنه)

۴. هغه شرعي مسافر چي لږ تر لږه د ۴۸ میلو او ۹۶ کیلو متره سفر په نیت له کوره وتلی وي د هغه لپاره د شریعت د لوري اجازه ده چي روژه ونه نیسي، خو که په سفر کي تکلیف او سختي نه وه، نو بیا ښه داده چي په سفر کي روژه ونیسي، ځکه الله تعالی ﷻ فرمایي: وان تصوموا خیر لکم (سورة بقره ٦ رکوع).

نو معلومه سوه چي په هغه سفر کي چي تکلیف نه وي د هغې روژې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیولو فضیلت خپله الله تعالی ﷻ بیان کړی دی. (فتاوی دارالعلوم دیوبند، ٦ ټوک، ۴۷۲ مخ. د ردالمختار ۲ ټوک ۱٦۰ مخ په حواله)

مسئله:

په هغه حالت کي چي مسافر په سفر کي و او د روژې نیولو اراده یې نه وه خو تر غرمې (زوال) یو ساعت مخکې کورته راورسېد نو پر هغه لازمه ده، چي روژه نیت کړي او ویې نیسي. (بهشتي زېور، د روژې مسائل محمدرفعت قاسمي)

۵. د مېرمني لپاره په حیض او نفاس کي روژه نه نیول روا دي خو قضاء به یې راوړي.

پورتني هغه شرعي عذرونه دي چي الله تعالی ﷻ د خپل لوی رحمت په خاطر خپلو بندګانو ته ورمعاف کړي دي، ځکه د اسلام دین ډېر پراخ او د اسانۍ دین دی نو د یو مسلمان لپاره هیڅکله دا نه ښایي چي د دغو عذرونو لپاره حیلې، پلمې او بهانې جوړې کړي. د ردالمختار ۲ ټوک، ۱۵۸ مخ کي لیکل سوي دي، چي: شرعي مسافر او شرعي ناروغ ته د روژې پرېښوول صحیح دي او حیله او پلمه کول مذموم او ډېر بد عمل دی. (د روژې مسائل ۱۴۹ مخ).

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د روژې ژغورلو لپاره سفر کول یا ځان پر ناروغۍ اچول ډېر بد او خطرناک کار دی.

مسئله:

که یوه مېرمن د رمضان د روژې په ورځ پاکه سوه، نو تر ماښامه ورته د څه شي خوړل او څښل روا نه دي او تر روژه ماتېدو پورې د روژه لرونکي په څېر پاته کېدل ورته واجب دي. خو دغه ورځ یې په روژه کې نه حسابېږي بلکې د دې روژې قضاء به راوړي. (بهشتي زېور، دوهمه حصه، ۱۶ مخ، د شرح وقایه ۳۱۶ مخ په حواله)

مسئله:

که د نیمایي ورځې وروسته د یوې مېرمنې حیض پیل سو نو روژه ماته سوه، نو تر پاکۍ وروسته به د دغې روژې قضاء راوړي. (بهشتي زېور دوهمه برخه ۵۹ مخ، د جوهرة النیرة ۱ټوک ۳۲ مخ په حواله)

ګرانو مسلمانانو!

دغه کتاب مه محدودوئ یوازې یې د ځان سره مه ساتئ.

د هر سواد لرونکي مسلمان دا دیني مسئولیت دی، چې دغه مسائل نورو مسلمانانو او د کور غړو ته په ډېر دقت ولولي، تر څو په ثواب کې شریک سي.

ربنا تقبل منا انک انت السمیع العلیم

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library